

Український державний університет залізничного транспорту

СИЛАБУС

дисципліни

Латинська мова

*Затверджено на засіданні кафедри Іноземних мов
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.*

Навчальний рік: 2024-2025

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма: Переклад та англійська мова і література (ПАМіЛ)

Час та аудиторія проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Радченко Ірина Борисівна Zhdrail@gmail.com

Інформація про викладача: <https://kart.edu.ua/staff/radchenko-ib>

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою курсу є формування у студентів навичок читання і перекладу оригінальних літературних зразків не тільки класичної, а й середньовічної, ренесансної і навіть просвітницької латини, у тому числі й вітчизняних авторів (кінець XVII – початок XVIII ст.), розширення загально-лінгвістичного світогляду студентів, засвоєння ними міжнародної латинської термінології в галузі гуманітарних наук. Курс латинської мови має сформувані у майбутніх фахівців культуру філологічного аналізу джерела, навичок

перекладу та науковий підхід до вивчення мови як суспільного явища. Вивчення латинської мови має полегшити опанування новими європейськими мовами, поглибити розуміння рідної мови, сприятиме вивченню курсу порівняльного мовознавства, навчання морфолого-синтаксичного аналізу тексту, розвиває пам'ять студентів, увагу, логічне мислення.

Основним завданням вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова» є навчити читати латинські тексти, виробити навички письма латинською мовою, формувати уміння і навички перекладу текстів українською мовою, працювати із словником; ознайомити з основами граматичної будови латинської мови; знайомство з крилатими фразами латинської мови, сформувати у студентів навички структурного аналізу мовного матеріалу; навчити їх розрізняти загальне і відмітне в рідній, латинській та мові, що вивчається; досягти глибокого розуміння впливу латинської мови та римської культури на сучасні європейські мови, культуру провідних країн Європи та світу.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Ціннісно-сміслова компетентність (формування та розширення світогляду студента в області всебічного використання іноземної мови в діловому середовищі);

Загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей англійськомовних країн для міжкультурної комунікації та ведення партнерських відносин);

Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості до вивчення іноземної мови з подальшим використанням одержаних знань у професійній діяльності з метою розвитку креативної складової компетентності; оволодіння розмовними та письмовими навичками; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях при спілкуванні іноземною мовою);

Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності);

Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проєктів, вміння презентувати власний проєкт та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою);

Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів).

ОБСЯГ ЗАНЯТЬ

Обсяг:	3 кредити ЄКТС
Кількість модулів:	2
Звітність:	Залік
Практичних занять за семестрами, год.	30
Самостійної роботи за семестрами, год	60

ОПИС КУРСУ

Тема 1. Історія розвитку латинської мови. Літературна латинська мова. Історія виникнення та становлення латинської мови. Періодизація латинської мови. Поняття про індоєвропейські мови. Вплив латинської мови на становлення нових романських, германських і слов'янських мов. Латинська мова в системі гуманітарної освіти. Значення вивчення латинської мови для філологів.

Тема 2. Фонетика й фонологія латинської мови. Графіка й орфографія. Написання літер латинського алфавіту, їх вимова. Голосні дифтонги, диграфи. Довгота й короткість голосних. Латинські сполучення qu, ngu, su, ti. Грецькі сполучення th, rh, ch, sch, ph. Історія літер i-j, u-v. Складоподіл в латинській мові. Наголос в латинській мові.

Тема 3. Іменник. Граматичні категорії латинського іменника. Граматичні категорії латинського іменника, словниковий запис. Поділ іменника на відміни. Іменники i-ї відміни: визначення, винятки, парадигми. Визначення іменників II відміни, винятки за родом. Відмінкові закінчення іменників II відміни. Особливості при відмінюванні іменників із закінченням -us, -er, -um і слова vir. Золоте правило середнього роду.

Тема 4. Прикметник. Відмінювання прикметників I і II відмін. Загальні відомості про прикметник в латинській мові. Визначення прикметників I і II відмін, словниковий запис. Відмінювання прикметників I і II відмін. Узгодження прикметників з іменниками. Займенники особові, зворотні, присвійні

Тема 5. Дієслово. Граматичні категорії латинського дієслова. Поняття про дієслово в латинській мові. Основні граматичні категорії дієслова: час, відміна, стан, особа, число. Основи й основні форми дієслова. Утворення основних форм для правильних дієслів. Пошук основних форм у словнику для неправильних. Встановлення їх відповідності основним формам дієслів сучасних європейських мов. Утворення часових форм від кожної основної форми дієслова в латинській та мові, яка вивчається. Поділ дієслова на дієвідміни. Наказовий спосіб.

Тема 6. Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану. Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану, парадигми дієвідмін. Утворення особових

форм дієслів теперішнього часу пасивного стану, пасивних форм інфінітивів теперішнього часу.

Тема 7. Минулий та майбутній часи недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану. Минулий та майбутній часи недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного стану, парадигми дієвідмін.

Тема 8. Іменники III відміни. Визначення іменників III відміни. Приголосна, голосна, мішана групи, парадигми відмінювання. Сигматичний та асигматичний номінативи.

Тема 9. Прикметники III відміни. Визначення прикметників III відміни, поділ на групи, Відмінювання прикметників III відміни, Узгодження прикметників з іменниками.

Тема 10. Іменники IV і V відмін. Визначення іменників IV та V відмін, парадигми відмінювання. Незмінні частини мови.

Тема 11. Відкладні та напіввідкладні дієслова. Неправильні дієслова. Поняття про відкладні та напіввідкладні дієслова. Неправильні дієслова. Вживання дієслів в латинських літературних джерелах.

Тема 12. Займенник в латинській мові. Розряди займенників. Парадигми відмінювання займенників.

Тема 13. Ступені порівняння латинських прикметників. Утворення форм вищого та найвищого ступенів порівняння прикметників та їх відмінювання. Синтаксичні, аналітичні, суплетивні форми. Форми ступенів порівняння прикметників в латинських літературних джерелах.

Тема 14. Числівник в латинській мові. Розряди числівників. Парадигми відмінювання. Числівники та дати в латинськомовних літературних пам'ятках.

Тема 15. Наказовий спосіб. Утворення часів системи перфекта активного стану. Утворення форм наказового способу, винятки. Способи утворення та значення основних форм дієслова. Основа дієслова. Способи утворення та перекладу дієслівних форм часів активного стану доконаного виду (Perfectum, Plusquamperfectum, Futurum II indicativi activi).

ТЕМАТИКА (ЗМІСТ) САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми
1	Історія розвитку латинської мови. Літературна латинська мова.
2	Фонетика та фонологія латинської мови. Графіка та орфографія.
3	Іменник. Граматичні категорії латинського іменника.
4	Прикметник. Відмінювання прикметників I та II відміни.
5	Дієслово. Граматичні категорії латинського дієслова.
6	Теперішній час дійсного способу активного та пасивного станів
7	Минулий та майбутній часи недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів.
8	Іменник III відміни.
9	Прикметники III відміни.

10	Іменники ІУ та У відмін.
11	Відкладні та напіввідкладні дієслова. Неправильні дієслова.
12	Займенник у латинській мові.
13	Ступені порівняння латинських прикметників.
14	Числівник у латинській мові.
15	Наказовий спосіб. Утворення часів системи перфекта активного стану.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Антонюк Г.Д. Латинська мова: навч. посіб. для студ. базового напрямку 6.0305 «Філологія». Національний ун-т «Львівська політехніка». Л.: Видавництво Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2006. 171 с.
2. Звонська Л.Л., Шовковий М.В. Латинська мова: підруч. для студ. відділень класич. філології та ін. філол. спец. вищ. навч. закл. освіти. К.: Книга, 2003. 527 с.
3. Кислюк О.І. Курс латинської мови. К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2002. 142 с.
4. Литвинов В.Д. Латинсько-український словник / В.Д. Литвинов. – К.: Українські пропілеї, 1998. – 712 с.
5. Сенів М.Г., Альошина І.Г. Латинська мова: навч. Посібник для студ. гуманіт. ф-тів; Донец. нац. ун-т. вид. 3-є, допов. і поліпш. Д. Ноулідж, 2009. 350 с.
6. Сурілова Ю.М. Латинська мова: навч. Посібник для студ. філол. спец. вищих навч. закл. Черкаський національний ун-т ім. Богдана Хмельницького. Черкаси. (б.в.) 2006. 140 с.
7. Шведов С.А. Латинська мова: підр. для студ. гуманіт. ф-тів ун-тів. Харк. нац. ун-т ім.В.Н. Каразіна. 2-е вид., випр. та допов. Х. ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2013. 387 с.

Допоміжна

1. Жовківський А.М. Мудрість народна – мудрість міжнародна. Прислів'я, приказки, крилаті вислови та мовні звороти дев'ятьма мовам. Чернівці: Рута, 2004. 256 с.
2. Литвинов В. Латинсько-український словник. К., 1998.
3. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. Латинська мова: підручник для вузів / В.Д.Литвинов, Л.П.Скорина. – К. Вища школа, 1990. – 247 с.
4. Цимбалюк Ю.В. Латинські прислів'я і приказки. К.: Вища школа, 1990. 434 с.

ВИМОГИ ВИКЛАДАЧА: студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться під пильною увагою товаришів, батьків, викладачів, потенційних роботодавців і суспільства та визначають обличчя Університету. Виходячи з цього, студенти мають поводитися таким чином, щоб підтримувати високу репутацію Університету. Студент Університету старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ результатів навчання визначається Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському держаному університеті залізничного транспорту.

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль:	до 60
• тестові завдання до теми	до 10
• опрацювання матеріалу практичного заняття	до 25
• робота з різноманітними джерелами інформації по темі	до 25
Модульний контроль	до 40

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульного контролю). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Кодекс академічної доброчесності Університету доступний за посиланням:
<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>